



**ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ЦЕНТР ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ,
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ДЕРЖАВНИХ
ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ**

**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
В ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

**Відділ масово-роз'яснювальної роботи
та звернень громадян**

Оподаткування неприбуткових установ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЗБІРНИК

Чернігів

2007

Оподаткування неприбуткових установ : Навчально-методичний збірник / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг. Уклад.: А. Є.Берендєєва : Чернігів : ЦППК, 2007. – 26 с.

Рекомендовано до видання навчально-методичною радою Чернігівського Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій, протокол № 2 від 23 квітня 2007 р.

Укладачі: **Берендєєва Алла Євгенівна** – головний державний податковий інспектор Державної податкової адміністрації в Чернігівській області.

Рецензент: **Порплик Лариса Вікторівна** — начальник відділу Державної податкової адміністрації в Чернігівській області.

Навчально-методичний збірник призначений для бухгалтерів сільських, селищних і міських рад, які вчаться професійною програмою підвищення кваліфікації та за програмою тематичного короткотермінового семінару «Бухгалтерський облік і звітність у бюджетних установах», викладачів Центру. Він містить нормативно-правові акти та інформаційно-методичні матеріали з питань оподаткування неприбуткових установ.

© Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій, Державна податкова адміністрація в Чернігівській області, 2007

ЗМІСТ

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

Постанова Міністрів України «Про затвердження переліку груп власних надходжень бюджетних установ, вимог щодо їх утворення та напрямів використання» від 17 травня 2002 р. № 659 (з наступними змінами і доповненнями).....**4**

Наказ Державної податкової адміністрації України «Про затвердження форми Звіту про використання коштів неприбуткових організацій і установ та Порядку її заповнення» від 11 липня 1997 року № 233 (з наступними змінами і доповненнями).....**8**

Наказ Державного казначейства України, Міністерства економіки України «Про затвердження Типової інструкції про порядок списання матеріальних цінностей з балансу бюджетних установ» від 10 серпня 2001 року № 142/181 (з наступними змінами і доповненнями).....**12**

РОЗ'ЯСНЮЄ ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНИ

Лист ДПА України «Про надання роз'яснення нових норм Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість» від 22.02.2006 р. № 3295/7/29-1017.....**18**

Лист ДПА України «Про надання роз'яснення» від 11.10.2006 № 18974/7/17-0717.....**22**

Консультують фахівці ДПА України.....**23**

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 17 травня 2002 р. N 659

Київ

Про затвердження переліку груп власних надходжень бюджетних установ, вимог щодо їх утворення та напрямів використання

Із змінами і доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2002 року N 1508, від 27 червня 2003 року N 1002, від 26 грудня 2003 року N 2025, від 29 квітня 2004 року N 554, від 8 вересня 2004 року N 1179, від 17 листопада 2004 року N 1572, від 20 квітня 2005 року N 305, від 1 серпня 2006 року N 1074, від 8 грудня 2006 року N 1700

З метою вдосконалення системи власних надходжень бюджетних установ Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

1. Затвердити перелік груп власних надходжень бюджетних установ, вимоги щодо їх утворення та напрями використання згідно з додатком 1.
2. Державному казначейству внести до нормативно-правових актів з питань ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності бюджетними установами зміни, що впливають з цієї постанови.
3. Центральним органам виконавчої влади підготувати за погодженням з Міністерством фінансів і подати до 1 липня 2002 р. Кабінету Міністрів України пропозиції щодо визначення або внесення змін до затверджених для відповідних галузей переліків платних послуг, які надаються бюджетними установами згідно з додатком 2.

Прем'єр-міністр України

А. КІНАХ

ПЕРЕЛІК

груп власних надходжень бюджетних установ, вимоги щодо їх утворення та напрямів використання

(Додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. N 659)

1. Перелік груп власних надходжень бюджетних установ, вимоги щодо їх утворення та напрямів використання підготовлено виходячи з необхідності забезпечення належного складання державного та місцевих бюджетів, їх виконання і спрямовано на визначення єдиних підходів до утворення та використання власних надходжень бюджетних установ з урахуванням статей 29 і 69 Бюджетного кодексу України в частині зарахування до доходів державного бюджету плати за послуги, що надаються бюджетними установами, які утримуються за рахунок державного бюджету, до доходів місцевих бюджетів власних надходжень бюджетних установ, які утримуються за рахунок відповідних бюджетів, та статті 13 цього Кодексу в частині включення до спеціального фонду бюджету призначень на видатки за рахунок конкретно визначених джерел надходжень.
2. Власні надходження бюджетних установ поділяються на дві групи:
перша - плата за послуги, що надаються бюджетними установами.

Цю групу утворюють надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законами та нормативно-правовими актами. Такі надходження мають постійний характер і обов'язково плануються у бюджеті.

Перша група поділяється на такі підгрупи:

1) плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх функціональними повноваженнями, тобто це кошти, які надійшли бюджетним установам як плата за послуги, надання яких пов'язане з виконанням основних функцій та завдань бюджетних установ;

1¹) підпункт 1¹ пункту 2 виключено

2) надходження бюджетних установ від господарської та/або виробничої діяльності.

До цієї підгрупи відносяться кошти, які отримують бюджетні установи від господарсько-виробничої діяльності допоміжних, навчально-допоміжних підприємств, господарств, майстерень, тощо; квартирна плата та плата за гуртожиток; від працевикористання спецконтингенту; відрахування від заробітку або іншого доходу спецконтингенту за харчування, речове майно, комунально-побутові та інші надані йому послуги тощо.

У разі створення для провадження господарської діяльності госпрозрахункових підрозділів, які мають статус юридичної особи, їх доходи та видатки не є власними надходженнями бюджетної установи і не включаються до спеціального фонду бюджету;

3) плата за оренду майна бюджетних установ.

Бюджетні установи отримують у повному обсязі плату за оренду майна, що їм належить, якщо інше не передбачено законом;

4) надходження бюджетних установ від реалізації майна.

До цієї підгрупи відносяться кошти, які отримують бюджетні установи від реалізації необоротних активів (крім будівель і споруд) та інших матеріальних цінностей, у тому числі списаних, за здані як брухт і відходи чорні, кольорові, дорогоцінні метали, дорогоцінне каміння у розмірах, що згідно із законодавством залишаються у розпорядженні установи, а також кошти, отримані Національною академією наук та бюджетними установами, що належать до її відання, від реалізації нерухомого майна.

Надходження перших двох підгруп формуються за видами, визначеними переліками послуг, що можуть надаватися бюджетними установами за плату, затверджуваними Кабінетом Міністрів України для відповідної галузі. Такі переліки складаються відповідно до груп власних надходжень із зазначенням конкретних напрямів використання коштів, які отримують бюджетні установи за надання цих послуг. Відповідальними за складання переліків визначаються центральні органи виконавчої влади, що є провідними у відповідній галузі;

друга група - інші джерела власних надходжень бюджетних установ.

Цю групу утворюють кошти, перераховані бюджетним установам для виконання окремих доручень, а також благодійні внески, гранти та дарунки. Такі кошти не мають постійного характеру і плануються лише у випадках, що попередньо визначені рішеннями Кабінету Міністрів України, укладеними угодами, в тому числі міжнародними, календарними планами проведення централізованих заходів тощо.

Друга група поділяється на такі підгрупи:

1) благодійні внески, гранти та дарунки.

До цієї підгрупи відносяться всі види добровільної безповоротної та безоплатної допомоги як передача будь-яких видів майна, благодійні внески, гранти та дарунки, у тому числі внески від спонсорів та меценатів.

Гранти надаються на безповоротній основі та спрямовуються на реалізацію цілей, визначених програмою їх надання, проектом міжнародної технічної допомоги тощо;

2) кошти, які отримують бюджетні установи для виконання окремих конкретних доручень від підприємств, організацій чи фізичних осіб, від інших бюджетних установ.

До цієї підгрупи відносяться також інвестиції, які згідно із законодавством надходять до бюджетних установ, у тому числі на спорудження житлових будинків.

3. Власні надходження бюджетних установ використовуються відповідно до закону про державний бюджет чи рішення про місцевий бюджет за такими напрямками:

а) перша група:

підгрупа 1 - на покриття витрат, пов'язаних з організацією та наданням зазначених у підгрупі послуг;

підгрупа 2 - на організацію зазначених у підгрупі видів діяльності, а також на господарські видатки бюджетних установ;

підгрупа 3 - на утримання, обладнання, ремонт майна бюджетних установ;

підгрупа 4 - на ремонт, модернізацію чи придбання нових необоротних активів (крім будівель і споруд) та матеріальних цінностей, на покриття витрат, пов'язаних з організацією збирання і транспортування відходів і брухту на приймальні пункти, на преміювання осіб, які безпосередньо зайняті збиранням відходів і брухту, а також на господарські потреби бюджетних установ.

б) підгрупа 2 другої групи - за спеціально визначеними напрямками у разі надходження таких коштів.

СПИСОК

центрального органів виконавчої влади, що відповідають за підготовку переліків послуг, які можуть надаватися бюджетними установами

(Додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. N 659)

Назва центрального органу виконавчої влади	Галузь
МВС	охорона та забезпечення громадського порядку, протипожежний захист
МЗС	зовнішньополітична діяльність
Держкомінформполітики	інформаційна політика, телебачення і радіомовлення
Мінкультури	культура і мистецтво
Міноборони	військова оборона

МОН	освіта і наука
МОЗ	охорона здоров'я
Мінпраці	трудові відносини, соціальний захист та соціальне забезпечення
Мінагрополітики	сільське господарство
Держкомстат	статистична діяльність
МНС	цивільна оборона
Міністерство у справах молоді та спорту	сім'я, діти, молодь, фізична культура і спорт
Мінекономіки Антимонопольний комітет Мінфін	державне управління
Позицію виключено	
Держкомзв'язку	зв'язок та інформатизація
Державний департамент з питань виконання покарань	виконання кримінальних покарань
Держкомархівів	архівна справа
Інші центральні органи виконавчої влади	відповідна галузь
Держжитлокомунгосп	житлово-комунальне господарство
Адміністрація Держспецзв'язку	спеціальний зв'язок та захист інформації

(додаток 2 із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 08.09.2004 р. N 1179, від 17.11.2004 р. N 1572, від 20.04.2005 р. N 305, від 01.08.2006 р. N 1074, від 08.12.2006 р. N 1700)

НАКАЗ
Державної податкової адміністрації України
від 11 липня 1997 року N 233

Про затвердження форми
Звіту про використання коштів неприбуткових організацій і установ та Порядку її заповнення

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
6 серпня 1997 р. за N 290/2094

Із змінами і доповненнями, внесеними наказами Державної податкової адміністрації України від 16 січня 1998 року N 27, від 29 квітня 2002 року N 203, від 3 квітня 2003 року N 153, від 10 грудня 2003 року N 594, від 9 лютого 2004 року N 81, від 16 лютого 2004 року N 92, від 17 січня 2005 року N 20, від 31 березня 2006 року N 169

Відповідно до підпункту 7.11.12 пункту 7.11 статті 7 Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" та керуючись статтею 8 Закону України "Про державну податкову службу України" **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити форму Звіту про використання коштів неприбуткових організацій і установ та Порядок її заповнення, що додається.
2. Заступнику начальника Головного управління прямих податків П. А. Рогозі подати цей наказ та Порядок складання звіту про використання коштів неприбуткових організацій і установ до Міністерства юстиції України на державну реєстрацію.
3. Начальнику управління справами В. В. Коваленку у 10-денний термін з дня реєстрації цього наказу та Порядку складання звіту про використання коштів неприбуткових організацій і установ в Міністерстві юстиції України забезпечити їх тиражування та надсилання державним податковим адміністраціям в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.
4. Управлінню масово-роз'яснювальної роботи забезпечити публікацію Порядку складання звіту про використання коштів неприбуткових організацій і установ у засобах масової інформації.

Голова Державної податкової
адміністрації України

М. Я. Азаров

Порядок складання податкового звіту про використання коштів неприбутковими установами й організаціями

ЗАТВЕРДЖЕНО наказом Державної податкової адміністрації України від 11 липня 1997 р. N 233 (у редакції наказу Державної податкової адміністрації України від 3 квітня 2003 р. N 153)
Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 серпня 1997 р. за N 290/2094

1. Загальні положення

1.1. Цей Порядок розроблений на підставі норм Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" (із змінами) (далі - Закон N 334) та Закону України "Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами" (із змінами) (далі - Закон N 2181).

1.2. Цей Порядок застосовується установами й організаціями, що включені до реєстру неприбуткових організацій та установ з присвоєнням ознаки неприбутковості (далі - неприбуткові установи) у встановленому порядку відповідно до наказів Державної податкової адміністрації України від 11.07.97 N 232 "Про затвердження Положення про Реєстр неприбуткових організацій та установ", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.08.97 за N 291/2095, і від 03.07.2000 N 355 "Про

8

затвердження Порядку визначення структури ознаки неприбуткових установ (організацій)", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.07.2000 за N 451/4672.

1.3. Податковий звіт про використання коштів неприбутковими установами й організаціями (далі - звіт) складається за формою, що додається, і подається неприбутковою установою за кожний звітний період.

Неприбуткові організації, визначені в абзаці "ж" підпункту 7.11.1 пункту 7.11 статті 7 Закону N 334, заповнюють та подають звіт у частині обліку доходів, що підлягають оподаткуванню.

(пункт 1.3 доповнено абзацом другим згідно з наказом Державної податкової адміністрації України від 09.02.2004 р. N 81)

1.4. Починаючи з податкового періоду - перший квартал 2006 року, звіт заповнюється в гривнях, без копійок, з відповідним округленням за загальноустановленими правилами.

(пункт 1.4 у редакції наказу Державної податкової адміністрації України від 31.03.2006 р. N 169)

1.5. У звіті зазначаються усі передбачені в ньому показники наростаючим підсумком з початку календарного року. У разі незаповнення того чи іншого рядка через відсутність операції (суми) цей рядок прокреслюється. Дані, наведені у звіті, повинні ґрунтуватися на даних бухгалтерського обліку та відповідати правилам складання податкового обліку (звітності). Достовірність даних підтверджується підписами керівника неприбуткової установи і головного бухгалтера, а за відсутності бухгалтерської служби - спеціаліста, який веде облік, та засвідчується печаткою. Оригінал звіту подається до податкового органу за місцезнаходженням неприбуткової установи. Подання копії звіту не дозволяється.

1.6. Платники податку мають право не пізніше ніж за 10 днів до закінчення терміну подання звіту надіслати його до податкового органу поштою з повідомленням про вручення.

Податкова звітність може бути надана податковому органу за добровільним рішенням платника податків в електронній формі за умови дотримання чинного законодавства, що регулює ці питання.

(пункт 1.6 розділу 1 доповнено абзацом другим згідно з наказом Державної податкової адміністрації України від 16.02.2004 р. N 92)

1.7. Звіт заповнюється засобами, які забезпечують вільне читання тексту (цифр) та збереження цих записів протягом установленого терміну зберігання звітності. Заповнення олівцем не дозволяється. У звіті не повинно бути підчисток, помарок, виправлень, дописок і закреслень (крім передбачених формою звіту). Податковий орган не приймає до розгляду звіти, що не відповідають зазначеним вище вимогам або: містять текст або цифри, які неможливо прочитати внаслідок пошкодження аркушів, їх потертості, залиття чорнилом чи внаслідок інших причин; не підтверджені підписами керівника підприємства та головного бухгалтера та не завірені печаткою платника податку.

2. Порядок виправлення самостійно виявлених помилок

2.1. Якщо неприбутковою установою самостійно виявлено помилки, що містяться у раніше поданому звіті, то відповідно до п. 5.1 ст. 5 Закону N 2181 така неприбуткова установа має право подати уточнюючий звіт або зазначити уточнені показники у додатках до звіту (складених за формою уточнюючого звіту) за будь-який наступний податковий період, протягом якого були виявлені такі помилки.

(пункт 2.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Державної податкової адміністрації України від 10.12.2003 р. N 594)

2.2. Якщо такий платник податку подає новий звіт з виправленими показниками до закінчення граничного терміну подання податкової звітності за такий звітний період, то сума податку до сплати за такий звітний період підлягає перерахуванню відповідно до виправлених показників, а штрафні санкції, передбачені статтею 17 Закону N 2181, не застосовуються.

2.3. Платник податку, який до початку його перевірки з боку податкового органу самостійно виявляє факт заниження податкового зобов'язання минулих податкових періодів, зобов'язаний уточнити свої податкові зобов'язання у відповідності до пункту 17.2 статті 17 Закону N 2181.

3. Порядок заповнення звіту

3.1. У заголовній частині звіту відображаються повна назва неприбуткової установи (відповідно до установчих документів), зареєстрованої в установленому порядку; ідентифікаційний код; код виду економічної діяльності; місцезнаходження та номер телефону платника (факс, електронна адреса - за бажанням); номер рішення про реєстрацію у податковому органі, присвоєна ознака неприбутковості, назва податкового органу, до якого подається звіт.

3.2. Звіт складається з двох частин. У I частині звіту вказуються всі доходи неприбуткової установи, що звільняються від оподаткування (рядки з 1 до 7), та напрями їх використання (рядки з 8 до 9).

3.3. У II частині звіту надається розрахунок податку на прибуток від доходу, отриманого неприбутковою установою з інших джерел, ніж визначені пп. 7.11.2 - 7.11.7 ст. 7 (абзац другий пп. 7.11.9 ст. 7), що провадиться у звітному періоді (рядки з 10 до 15), та розрахунок податку на прибуток від перевищення (абзац перший пп. 7.11.9 ст. 7), що провадиться тільки в першому кварталі (рядки з 16 до 24).

3.4. У разі отримання неприбутковою установою майна, що надійшло безоплатно або у вигляді добровільних пожертвувань (рядки 1.3.1.2, 2.1.2, 6.1.2), у звіті в зазначених рядках відображається вартість такого майна відповідно до супроводжувальних документів.

3.5. Якщо неприбуткові установи отримують дохід з інших джерел, то профінансовані витрати, що безпосередньо пов'язані з отриманням таких доходів, відображаються у рядку 11 звіту у той самий звітний період, що і вказані доходи. Сплачують неприбуткові установи податок на прибуток (дані рядка 15) за той податковий період, в якому був одержаний цей прибуток.

3.6. Згідно з абзацом першим пп. 7.11.9 ст. 7 Закону N 334 розрахунок перевищення проводять юридичні особи, що внесені до реєстру неприбуткових установ і організацій у відповідності до абзацу "г" пп. 7.11.1 ст. 7 Закону N 334. Для розрахунку перевищення такі неприбуткові установи в рядку 16 вказують суму доходів, що звільняються від оподаткування за попередній звітний (податковий) рік, яка переноситься з рядка 4 звіту за попередній рік.

3.7. У рядку 17 вказується сума прибутку від доходу з інших джерел, зменшена на суму нарахованого податку на прибуток за попередній звітний (податковий) рік, яка визначається як різниця між даними рядків 12 та 13 звіту за попередній звітний (податковий) рік.

3.8. У рядку 19 вказується сума витрат за попередній звітний (податковий) рік та перший квартал поточного року, що визначається як сума даних рядка 9 звіту за попередній рік та даних рядка 9 звіту за I квартал поточного року.

3.9. Зазначена в рядку 24 сума податку на прибуток розраховується тільки за результатами першого кварталу поточного року та підлягає сплаті до бюджету в терміни, встановлені чинним законодавством України.

3.10. Рядок 25, 25.1 та 25.2 заповнюється у разі уточнення показників звіту відповідно до п. 5.1 ст. 5 Закону N 2181. Сума штрафу (рядок 26) нараховується платником самостійно згідно з п. 17.2 ст. 17 Закону N 2181.

(пункт 3.10 із змінами, внесеними згідно з наказом
Державної податкової адміністрації України від 10.12.2003 р. N 594)

4. Строки подання звіту та сплати податку

4.1. Звіт подається неприбутковою установою до податкового органу протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) періоду.

4.2. Сплата податку здійснюється у строки, визначені у п. 5.3 статті 5 Закону N 2181.

4.3. Якщо останній день зазначених у цьому пункті строків припадає на вихідний або святковий день, то останнім днем кожного з таких строків вважається наступний за вихідним або святковим робочий операційний (банківський) день.

**Начальник Головного
управління методології**

В. Ф. Піхоцький

НАКАЗ
Державного казначейства України,
Міністерства економіки України
від 10 серпня 2001 року N 142/181

Про затвердження Типової інструкції про порядок списання матеріальних цінностей з балансу бюджетних установ

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
5 вересня 2001 р. за N 787/5978

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказами Державного казначейства України,
Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України
від 25 квітня 2003 року N 96/109,
від 26 вересня 2003 року N 189/266

На виконання Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", з метою встановлення єдиних вимог до порядку списання матеріальних цінностей з балансу установ, основна діяльність яких здійснюється за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів, **НАКАЗУЄМО**:

1. Затвердити Типову інструкцію про порядок списання матеріальних цінностей з балансу бюджетних установ (додається).
2. Визнати такою, що втратила чинність, Типову інструкцію про порядок списання основних засобів бюджетних установ, затверджену наказом Головного управління Державного казначейства України, Міністерства економіки України від 02.12.97 N 126/137 та зареєстровану в Міністерстві юстиції України 19.12.97 за N 608/2412.
3. Управлінню методології по виконанню бюджету, бухгалтерського обліку та звітності Державного казначейства України Типову інструкцію про порядок списання матеріальних цінностей з балансу бюджетних установ подати на державну реєстрацію в Міністерство юстиції України.
4. Типову інструкцію про порядок списання матеріальних цінностей з балансу бюджетних установ центральним органам виконавчої влади та іншим головним розпорядникам бюджетних коштів довести до відома підпорядкованих установ, а органам Державного казначейства України та фінансовим органам - до установ, що ними обслуговуються.
5. Центральним органам виконавчої влади, іншим головним розпорядникам бюджетних коштів, бюджетним установам списання матеріальних цінностей проводити відповідно до вимог Типової інструкції про порядок списання матеріальних цінностей з балансу бюджетних установ.
6. Центральним органам виконавчої влади, іншим головним розпорядникам бюджетних коштів, у разі необхідності, видавати галузеві інструкції про списання матеріальних цінностей, узгодивши їх з чинним законодавством і даною Типовою інструкцією.

В. о. Голови Державного
казначейства України
В. о. Міністра
економіки України

П. П. Миколенко
В. Л. Першин

Типова інструкція про порядок списання матеріальних цінностей з балансу бюджетних установ

ЗАТВЕРДЖЕНО наказом Державного казначейства України, Міністерства економіки України від 10 серпня 2001 р. N 142/181

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 5 вересня 2001 р. за N 787/5978

1. Ця Інструкція розроблена з метою встановлення єдиних вимог до порядку списання матеріальних цінностей з балансу установ та організацій, основна діяльність яких здійснюється за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів (надалі - установи).

2. З балансів установ відповідно до вимог цієї Інструкції можуть бути списані матеріальні цінності:

а) необоротні активи - будинки та споруди, машини та обладнання, транспортні засоби, інструменти, прилади та інвентар, робочі і продуктивні тварини, багаторічні насадження, інші основні засоби (крім земельних ділянок та капітальних витрат на поліпшення земель), експонати зоопарків, виставок, бібліотечні фонди, малоцінні необоротні матеріальні активи, білизна, постільні речі, одяг та взуття, тимчасові нетитульні споруди, природні ресурси, інвентарна тара, матеріали довготривалого використання для наукових цілей, авторські та суміжні з ними права, інші нематеріальні активи;

б) запаси - сировина і матеріали, обладнання, конструкції і деталі до установки, спецобладнання для науково-дослідних робіт за господарськими договорами, будівельні матеріали, інші виробничі запаси, тварини на вирощуванні і відгодівлі, малоцінні та швидкозношувані предмети, матеріали для учбових, наукових та інших цілей, продукти харчування, медикаменти і перев'язувальні засоби, господарські матеріали і канцелярське приладдя, паливо, горючі і мастильні матеріали, тара, запасні частини до машин і обладнання та інші матеріали.

Музейні цінності списуються в установленому чинним законодавством порядку.

Матеріальні цінності спеціального призначення списуються за окремими нормативними актами, розробленими відповідними міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади за погодженням з органами, що затвердили цю Типову інструкцію.

3. Списанню підлягають матеріальні цінності як такі, що:

а) непридатні для подальшого використання;

б) виявлені в результаті інвентаризації як недостача;

в) морально застарілі;

г) фізично зношені;

г) пошкоджені внаслідок аварії чи стихійного лиха (за умови, що відновлення їх є неможливим або економічно недоцільним і вони не можуть бути реалізовані).

Крім того, підлягають списанню будівлі, споруди, що підлягають знесенню у зв'язку з будівництвом нових об'єктів та такі, що зруйновані внаслідок атмосферного впливу і тривалого використання.

4. Знос, нарахований у розмірі 100 відсотків вартості на необоротні активи, не може бути підставою для їх списання.

5. Списання з балансу установ матеріальних цінностей здійснюється шляхом їх:

продажу;

безоплатної передачі;

ліквідації (на підставі акту).

6. Для визначення непридатності матеріальних цінностей і встановлення неможливості або неефективності проведення їх відновлювального ремонту, а також для оформлення необхідної документації на списання цих цінностей, наказом керівника установи щорічно створюється постійно діюча комісія, яка діє протягом року, у складі:

керівника або його заступника (голова комісії);

головного бухгалтера або його заступника (в установах і організаціях, у яких штатним розписом посада головного бухгалтера не передбачена, особи, на яку покладено ведення бухгалтерського обліку);

керівників груп обліку (в установах, які обслуговуються централізованими бухгалтеріями) або інших працівників бухгалтерії, які обліковують матеріальні цінності;

особи, на яку покладено відповідальність за збереження матеріальних цінностей;

інших посадових осіб (на розсуд керівника установи).

Наказ про створення постійно діючої комісії поновлюється щорічно або за потребою.

Право визначення непридатності матеріальних цінностей і встановлення неможливості або неефективності проведення відновлювального ремонту, а також оформлення необхідної документації наказом керівника установи може бути надано щорічній інвентаризаційній комісії.

Для участі в роботі комісії з встановлення непридатності автомобілів, нагрівальних котлів, підйомників та інших необоротних активів, які перебувають під наглядом Державних інспекцій, запрошується представник відповідної інспекції, який підписує акт про списання або передає комісії свій письмовий висновок, що додається до акта.

Для списання музейних цінностей або матеріальних цінностей спеціального призначення комісія встановлюється за окремим наказом керівника установи.

7. Постійно діюча комісія установи:

а) проводить огляд матеріальних цінностей для складання акта про їх списання, використовуючи при цьому необхідну технічну документацію (технічні паспорти, поетажні плани, відомості дефектів та інші документи), а також дані бухгалтерського обліку, і встановлює можливість або неможливість відновлення і подальшого використання матеріальних цінностей в даній установі та вносить пропозиції про їх продаж, передачу чи ліквідацію;

б) встановлює конкретні причини списання об'єкта: фізичне або моральне зношення, реконструкція, порушення нормальних умов експлуатації, аварія та ін.;

в) встановлює осіб, з вини яких трапився передчасний вихід матеріальних цінностей з ладу (якщо такі є);

г) встановлює можливість використання окремих вузлів, деталей, матеріалів списаного об'єкта і проводить їх оцінку;

г) здійснює контроль за вилученням із списаних цінностей придатних вузлів, деталей та матеріалів із кольорових і дорогоцінних металів, визначає їх кількість, вагу та контролює їх здавання на відповідний склад;

д) визначає вартість списання матеріальних цінностей, що зазначені в абзаці другому пункту 23 даної Типової інструкції.

У разі, коли обладнання списується у зв'язку з будівництвом нових, розширенням, реконструкцією та технічним переоснащенням діючих об'єктів, комісія перевіряє його наявність у плані реконструкції та технічного переоснащення, затвердженому організацією вищого рівня, і робить в акті про списання посилання на пункт та дату затвердження плану.

8. За результатами обстеження комісією складаються акти про списання матеріальних цінностей.

При списанні необоротних активів складається відповідний акт за типовою формою N ОЗ-3 (бюджет) "Акт про списання основних засобів", ОЗ-4 (бюджет) "Акт про списання автотранспортних засобів", ОЗ-5 (бюджет) "Акт про списання з балансу бюджетних установ і організацій вилученої з бібліотеки літератури", форма та порядок складання яких затверджена наказом Головного управління Державного казначейства України та Державного комітету статистики України від 02.12.97 N 125/70 і зареєстрована в Міністерстві юстиції України 22.12.97 за N 612/2416.

При списанні запасів складається акт за типовою формою N З-2 "Акт списання", форма та порядок складання якого затверджена наказом Державного казначейства України від 18.12.2000 N 130 і зареєстрована в Міністерстві юстиції України 28.12.2000 за N 962/5183.

При списанні матеріальних цінностей можуть складатися акти довільної форми із зазначенням вичерпної інформації щодо їх кількісних та якісних показників, а також причин вибуття (списання).

В акті про списання матеріальних цінностей детально висвітлюються причини вибуття об'єкта, стан основних частин, деталей і вузлів, конструктивних елементів та обґрунтовується недоцільність і неможливість їх відновлення.

При списанні автотранспортних засобів, крім того, вказується пробіг автомобіля і дається технічна характеристика агрегатів і деталей автомобіля та можливість подальшого використання основних деталей і вузлів, які можуть бути отримані в результаті демонтажу.

При списанні з балансів установ матеріальних цінностей, які вибули внаслідок аварій, до акта про списання додається копія акта про аварію з поясненням причин, які викликали аварію, та вказуються заходи, прийняті щодо винних осіб.

Якщо в результаті ліквідації матеріальних цінностей окремі деталі, вузли, матеріали можуть бути використані чи підлягають передачі в установленому порядку, комісією додатково складається акт про оцінку таких цінностей.

9. Акти про списання матеріальних цінностей, складені комісією, затверджуються керівником установи.

10. Дозвіл на списання з балансу матеріальних цінностей надається керівником установи, установою вищого рівня або головним розпорядником бюджетних коштів в залежності від вартості матеріальних цінностей та причин списання.

11. Дозвіл на списання матеріальних цінностей як таких, що непридатні для подальшого використання, морально застарілі, фізично зношені, пошкоджені внаслідок аварії чи стихійного лиха (за винятком виявлених в результаті інвентаризації як недостача) надається в такому порядку:

а) з балансів установ, що утримуються за рахунок коштів державного бюджету:

вартістю за одиницю (комплект) в розмірі до 5000 гривень - з дозволу керівника установи;

вартістю за одиницю (комплект) в розмірі від 5000 гривень до 10000 гривень - з дозволу установи вищого рівня;

вартістю за одиницю (комплект) в розмірі понад 10000 гривень - з дозволу центрального органу виконавчої влади або іншого головного розпорядника бюджетних коштів;

б) з балансів установ, що утримуються за рахунок коштів місцевих бюджетів:

вартістю за одиницю (комплект) в розмірі до 2500 гривень - з дозволу керівника установи;

вартістю за одиницю (комплект) в розмірі від 2500 гривень до 5000 гривень - з дозволу установи вищого рівня;

вартістю за одиницю (комплект) в розмірі понад 5000 гривень - з дозволу місцевої державної адміністрації, або відповідного рішення органів місцевого самоврядування в межах, визначених законом.

(абзац четвертий підпункту "б" пункту 11 із змінами, внесеними згідно з наказом Державного казначейства України, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 25.04.2003 р. N 96/109)

Дозвіл на списання комп'ютерних засобів з балансів установ, що утримуються за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів, для подальшої передачі на баланси розпорядників бюджетних коштів надається керівником установи незалежно від вартості за одиницю (комплект).

(пункт 11 доповнено абзацом згідно з наказом Державного казначейства України, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 26.09.2003 р. N 189/266)

12. Недостачі матеріальних цінностей, виявлені в результаті інвентаризації: понад норми природних втрат, втрати від псування, стихійного лиха (повені, пожежі та інше), а також, коли конкретні винуватці не встановлені (втрати від нерозкритих крадіжок тощо), списуються з балансів лише після ретельної перевірки дійсної відсутності винних осіб і вжиття потрібних заходів задля недопущення фактів втрат у подальшому в такому порядку:

а) за кожним випадком недостач або псування матеріальних цінностей на суму до 2500 гривень включно - з дозволу керівника установи;

б) за кожним випадком недостачі або псування матеріальних цінностей на суму від 2500 до 5000 гривень включно - з дозволу керівника установи вищого рівня;

в) за кожним випадком недостачі або псування матеріальних цінностей на суму понад 5000 гривень - з дозволу керівника центрального органу виконавчої влади або іншого головного розпорядника бюджетних коштів, голови місцевої державної адміністрації.

У документах, які установи подають для оформлення списання недостач понад норми природних втрат і втрат від псування матеріальних цінностей, слід вказати заходи, яких вжито задля попередження таких втрат.

13. Списання матеріальних цінностей з балансів центральних органів виконавчої влади (головних розпорядників бюджетних коштів) та місцевих державних адміністрацій проводиться з дозволу їх керівника, незалежно від вартості матеріальних цінностей.

14. Списання з балансу установи основних засобів та інших необоротних активів (за винятком пошкоджених внаслідок аварії чи стихійного лиха, морально застарілих, фізично зношених та виявлених в результаті інвентаризації як недостача) до закінчення періоду нарахування зносу на них, не може бути здійснено.

15. Списання матеріальних цінностей проводиться за первісною вартістю або за відновлювальною вартістю (у разі проведення індексації або переоцінки матеріальних цінностей).

При списанні необоротних активів, що були в експлуатації, в документах поряд з їх первісною (відновлювальною) вартістю вказується сума нарахованого зносу.

16. Усі деталі, вузли і агрегати розібраного та демонтованого обладнання, які придатні для ремонту іншого обладнання, а також матеріали, отримані від ліквідації необоротних активів, оприбутковуються на відповідних субрахунках бухгалтерського обліку, а непридатні деталі та матеріали оприбутковуються як інші матеріали і підлягають обов'язковій здачі установі, на яку покладено збір такої сировини.

Також підлягають обов'язковій здачі виготовлені із кольорових металів деталі та вузли, які не використовуються в даній установі для ремонту машин, інструментів, приладів, обладнання.

17. Деталі і вузли, що містять дорогоцінні метали і дорогоцінне каміння, вилучені після демонтажу матеріальних цінностей відповідно до Положення про порядок збирання і здавання відходів і лому дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, затвердженого наказом Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України, Державного комітету України з матеріальних ресурсів, Національного банку України та Державного комітету України по рідкісних, дорогоцінних металах та дорогоцінному камінню від 23.06.94 N 54/11/161/91/15 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.07.94 за N 159/368, підлягають здачі на спеціалізовані підприємства України, що здійснюють приймання та переробку відходів і лому дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння.

Збиранням і здаванням відходів і лому дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння займаються підприємства, що зобов'язані забезпечити їх зберігання відповідно до Положення про порядок приймання і переробки відходів і лому дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, а також про порядок розрахунків із здавальниками за прийняті від них дорогоцінні метали і дорогоцінне каміння у вигляді відходів і лому, затвердженого наказом Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України, Державного комітету України з матеріальних ресурсів, Національного банку України та Державного комітету України по рідкісних, дорогоцінних металах та дорогоцінному камінню від 23.06.94 N 54/11/161/91/15 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.07.94 за N 158/367.

За наявності відомчих або централізованих пунктів, що займаються збиранням і демонтажем техніки, апаратури, приладів та інших виробів, останні здаються без демонтажу, цілим комплексом.

Забороняється знищувати, викидати, здавати в лом техніку, апаратуру, прилади та інші вироби, що містять дорогоцінні метали і дорогоцінне каміння, без попереднього вилучення і одночасного оприбуткування цінних деталей.

Забороняється передача, списання і продаж техніки, апаратури та інших необоротних активів за цінами, нижчими від вартості дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, що містяться в них, за вирахуванням витрат на їх вилучення.

18. Розбирання та демонтаж матеріальних цінностей, які втратили своє виробниче призначення або стали непридатними, проводяться тільки після затвердження у встановленому порядку акта про їх списання.

19. Посадові особи, які порушили порядок зберігання матеріальних цінностей або безгосподарно ставились до них (знищення, підпалювання та ін.), несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

Відшкодування сум збитків здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 року N 116 "Про затвердження Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей" та Закону України "Про визначення розміру збитків, завданих підприємству, установі, організації розкраданням, знищенням (псуванням), нестачею або втратою дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння або валютних цінностей".

20. Списання матеріальних цінностей з обліку (як ліквідація на підставі акта про списання), без наступної їх реалізації або передачі іншій бюджетній установі, проводиться лише у випадках, коли подальше використання цих цінностей неможливе або економічно недоцільне.

21. Безоплатна передача матеріальних цінностей дозволяється в такому порядку:

а) з балансів установ, що утримуються за рахунок коштів державного бюджету, - у межах одного центрального органу виконавчої влади (головного розпорядника бюджетних коштів);

б) з балансів установ, що утримуються за рахунок коштів місцевих бюджетів, - у межах одного місцевого бюджету.

Безоплатна передача матеріальних цінностей від однієї установи до іншої, що належать до сфери управління одного і того самого центрального органу виконавчої влади або іншого головного розпорядника бюджетних коштів, здійснюється на підставі рішення головного розпорядника бюджетних коштів.

Безоплатна передача матеріальних цінностей між центральними органами виконавчої влади або іншими головними розпорядниками бюджетних коштів здійснюється з дозволу Кабінету Міністрів України.

Безоплатна передача матеріальних цінностей, які є державною власністю із сфери управління міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, здійснюється згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 21 вересня 1998 року N 1482 "Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності".

22. Продаж матеріальних цінностей, які згідно з Інструкцією з обліку основних засобів та інших необоротних активів бюджетних установ, затвердженою наказом Державного казначейства України від 17.07.2000 N 64 та зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 31.07.2000 за 459/4680, віднесені до основних засобів (у тому числі повністю зношених), здійснюється тільки на конкурентних засадах (через біржі, аукціони та за конкурсом) відповідно до Положення про порядок продажу на аукціоні, за конкурсом основних засобів, що є державною власністю, затвердженого наказом Фонду державного майна України від 22.09.2000 N 1976 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.10.2000 за N 692/4913, із змінами та доповненнями.

23. Продаж будівель (у тому числі приміщень), споруд, транспортних засобів та повністю зношених за даними бухгалтерського обліку матеріальних цінностей, які відносяться до необоротних активів, проводиться за експертною оцінкою. Експертна оцінка - це визначення вартості матеріальних цінностей експертом за договором із установою.

Продаж інших необоротних активів (що не зазначені в абзаці першому пункту 23) та запасів здійснюється за справедливою вартістю. Справедлива вартість - це вартість, за якою матеріальні цінності можуть бути продані в результаті операції між добре обізнаними, незалежними та бажаючими здійснити таку операцію сторонами. Представником установи при визначенні справедливої вартості являється комісія (створена згідно з вимогами пункту 6 цієї Типової інструкції). Справедлива вартість визначається з урахуванням первісної вартості матеріальних цінностей та фізичного і морального зношення.

24. Кошти, отримані установами від реалізації необоротних активів (крім будівель і споруд) та інших матеріальних цінностей (у т. ч. списаних), за здані у вигляді брухту і відходів чорні, кольорові метали, дорогоцінні метали (у т. ч. відходи від використання фотоматеріалів і кіноплівки), дорогоцінне каміння, у розмірах, що згідно із законодавством залишаються у розпорядженні установи, витрачаються на покриття витрат, пов'язаних з організацією збирання і транспортування зазначених матеріалів на приймальні пункти, витрати на інші господарські потреби і на преміювання осіб, які безпосередньо зайняті збиранням брухту та відходів, на ремонт, модернізацію чи придбання нових необоротних активів (крім будівель і споруд) та матеріальних цінностей, а також на інші видатки за кошторисом.

Суми, отримані установами від продажу будівель і споруд, вносяться в дохід того бюджету, за рахунок якого утримується дана установа.

**Начальник Управління
методології по виконанню бюджету,
бухгалтерського обліку та звітності**

О. О. Чечуліна

РОЗ'ЯСНЮЄ ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНИ

Лист ДПА України від 22.02.2006 р. № 3295/7/29-1017

Про надання роз'яснення нових норм Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість

Враховуючи звернення підпорядкованих органів державної податкової служби стосовно надання роз'яснення нових понять та норм Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість, затвердженого наказом ДПА України від 01.03.2000 р. N 79 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.04.2000 р. за N 208/4429 (із змінами, внесеними наказом ДПА України від 16.01.2006 р. N 17 "Про внесення змін до наказу Державної податкової адміністрації України від 01.03.2000 р. N 79 "Про затвердження Положення про Реєстр платників податку на додану вартість", зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.01.2006 р. за N 78/11952), Державна податкова адміністрація України роз'яснює наступне.

1. Щодо дати податкової реєстрації та дати видачі Свідоцтва при реєстрації осіб, які реєструються платниками ПДВ вперше.

Датою податкової реєстрації платником податку на додану вартість є дата включення особи до Реєстру платників податку на додану вартість (далі - Реєстр). Під час реєстрації датою видачі Свідоцтва про реєстрацію платника податку на додану вартість (далі - Свідоцтво), яка зазначається у Свідоцтві, є дата податкової реєстрації. Протягом десяти календарних днів від дня подання (отримання) реєстраційної заяви за відсутності підстав для відмови в реєстрації, неприйняття заяви до розгляду або необхідності подання нової заяви, податковий орган зобов'язаний видати заявнику (відправити поштою з повідомленням про вручення) Свідоцтво. При цьому перебіг десятиденного строку, установленого для податкової реєстрації, розпочинається з першого календарного дня, наступного за днем отримання податковим органом заяви про реєстрацію платника податку. Якщо останній день десятиденного строку припадає на вихідний, святковий або інший неробочий день у податковому органі, днем закінчення строку є перший за ним робочий день.

Приклад 1. Від Платника "А" 15.02.2006 р. надійшла до ДПІ реєстраційна заява за ф. N 1-ПДВ. Останній день строку видачі (направлення поштою) Свідоцтва Платнику "А" припадає на 25.02.2006 р. (суботу). Однак, враховуючи те, що цей день приходить на неробочий день в ДПІ, днем закінчення строку є перший за ним робочий день, а саме - 27.02.2006 р. (понеділок). ДПІ за результатами розгляду реєстраційної заяви Платника "А" прийняла рішення про реєстрацію його платником ПДВ. До Реєстру Платник "А" був включений 17.02.2006 р. Таким чином, датою видачі Свідоцтва та датою податкової реєстрації Платника "А" є 17.02.2006 р.

2. Щодо дати податкової реєстрації та дати видачі Свідоцтва при реєстрації осіб, які повторно реєструються платниками ПДВ.

При визначенні дати податкової реєстрації особи, яка повторно реєструється платником податку на додану вартість, не враховуються періоди попередніх податкових реєстрацій, які були анульовані, та датою податкової реєстрації такого платника податку на додану вартість є дата його нової податкової реєстрації незалежно від строку, що пройшов від дня анулювання попередньої податкової реєстрації такої особи до дня подання заяви про її повторну податкову реєстрацію.

Приклад 2. Платник "В" був зареєстрований платником податку на додану вартість (перебував у Реєстрі) з 10.01.2000 р. до 31.03.2005 р. Причиною анулювання Свідоцтва 1 та виключення Платника "В" з Реєстру було недосягнення граничних обсягів оподатковуваних операцій за останні 12 поточних календарних місяців. А 15.02.2006 р. він подав заяву про реєстрацію його платником ПДВ у зв'язку з досягненням загальної суми від здійснення операцій з поставки товарів (послуг) граничного розміру. У такому випадку період попередньої податкової реєстрації Платника "В" при визначенні дати податкової реєстрації не враховується. Дата видачі Свідоцтва 2 та дата податкової реєстрації для Платника "В" визначаються так само, як і для Платника "А" (вони будуть однаковими та відповідатимуть даті включення Платника "В" до Реєстру - 17.02.2006 р.).

3. Щодо дати податкової реєстрації та дати видачі Свідоцтва при перереєстрації.

У разі перереєстрації податковий орган видає платнику податку нове Свідоцтво (за новим номером) замість старого в такому самому порядку, як і при реєстрації. При цьому дата реєстрації платником податку на додану вартість не змінюється, а датою видачі нового Свідоцтва та датою анулювання старого Свідоцтва є дата внесення відповідних змін до Реєстру.

Приклад 3. Платник "С" в січні 2000 року був зареєстрований платником ПДВ, про що отримав Свідоцтво 1 з датою його видачі 10.01.2000 р. У зв'язку із зміною місцезнаходження платника Свідоцтво 1 було анульоване та замість нього видане Свідоцтво 2 з датою видачі 31.03.2005 р. Вдруге реєстраційну заяву з позначкою "Перереєстрація" Платник "С" подав до ДПІ 15.02.2006 р., за результатами розгляду якої 17.02.2006 р. до Реєстру було внесено відповідний запис про платника. Таким чином, датою видачі Свідоцтва 3 є 17.02.2006 р., а датою податкової реєстрації є 10.01.2000 р. - дата видачі Свідоцтва 1.

4. Щодо дати податкової реєстрації та дати видачі Свідоцтва при зміні форми Свідоцтва.

Якщо ідентифікаційний код ЄДРПОУ, реєстраційний (обліковий) номер із ТРДПАУ, найменування (прізвище, ім'я, по батькові) та місцезнаходження (місце проживання) платника податку не змінилися, видане податковим органом Свідоцтво за старою формою залишається чинним та не підлягає обов'язковій заміні до виникнення змін у даних платника податку, що вказуються у Свідоцтві. При цьому датою податкової реєстрації платником податку вважається дата видачі, зазначена у Свідоцтві за старою формою. На бажання та згідно із заявою платника податку Свідоцтво за старою формою може бути замінене на Свідоцтво за новою формою у такому самому порядку, як і при перереєстрації.

Приклад 4. Платник "D" в січні 2000 року був зареєстрований платником ПДВ, про що отримав Свідоцтво 1 з датою його видачі 10.01.2000 р. У зв'язку з його реєстрацією платником єдиного податку за ставкою 10 % Свідоцтво 1 було анульоване 31.12.2001 р. Після переходу до звичайної системи оподаткування Платник "D" отримав Свідоцтво 2 з датою видачі 01.04.2003 р. Замість втраченого Свідоцтва 2 Платнику "D" було видане Свідоцтво 3 з датою видачі 15.05.2004 р.

Якщо Платник "D" не звертається до ДПІ щодо заміни Свідоцтва 3 на Свідоцтво за новою формою, Свідоцтво 3 залишається чинним і датою його податкової реєстрації вважається дата видачі Свідоцтва 3. Якщо Платник "D" звернувся до ДПІ для отримання Свідоцтва за новою формою, у новому Свідоцтві 4 має бути вказана дата його податкової реєстрації, що відповідає даті видачі Свідоцтва 2, тобто 01.04.2003 р.

5. Щодо дати податкової реєстрації та дати видачі Свідоцтва при зміні місцезнаходження (місця проживання), що пов'язане із зміною податкового органу.

Для заміни Свідоцтва у двадцятиденний строк після взяття на облік у податковому органі за новим місцезнаходженням (місцем проживання) платник податку на додану вартість зобов'язаний подати до цього податкового органу додаткову реєстраційну заяву з позначкою "Зміна місцезнаходження". До такої заяви мають бути додані Свідоцтво та всі засвідчені копії Свідоцтва. Податковий орган видає платнику податку нове Свідоцтво (за новим номером) замість старого в такому самому порядку, як і при реєстрації. При цьому дата реєстрації платником податку на додану вартість не змінюється, а датою видачі нового Свідоцтва та датою анулювання старого Свідоцтва є дата внесення відповідних змін до Реєстру.

Орган державної податкової служби за новим місцезнаходженням (місцем проживання) видає нове Свідоцтво лише в обмін на оригінал Свідоцтва, яке було видане за попереднім місцем реєстрації в якості платника податку на додану вартість, та всі копії такого Свідоцтва. Термін дії старого Свідоцтва закінчується на дату видачі нового Свідоцтва. У новому Свідоцтві зазначається дата реєстрації платника податку на додану вартість, що відповідає такій даті, зазначеній у Свідоцтві, яке було видане за попереднім місцем реєстрації. Датою видачі нового Свідоцтва та датою анулювання старого Свідоцтва є дата внесення відповідних змін до Реєстру.

Якщо відповідно до законодавства, у тому числі Інструкції про порядок обліку платників податків, стосовно платника податку на додану вартість, який змінив місцезнаходження (місце проживання), що

пов'язане із зміною податкового органу - місця перебування на обліку, продовжено термін його перебування на обліку в органі державної податкової служби за попереднім місцезнаходженням (місцем проживання) більше ніж на місяць або до кінця року, то заміна Свідоцтва здійснюється з урахуванням таких особливостей.

Органом державної податкової служби за попереднім місцезнаходженням (місцем проживання), у якому продовжено термін перебування на обліку платника податку на додану вартість, на бажання платника, Свідоцтво може бути замінене в порядку, визначеному для перереєстрації. При цьому Свідоцтво видається із зазначенням терміну його дії, який відповідає даті закінчення двадцяти днів, наступних за днем, до якого продовжено термін перебування на обліку платника податку.

Заміна Свідоцтва в органі державної податкової служби за новим місцезнаходженням (місцем проживання) платника податку на додану вартість здійснюється у порядку, визначеному для заміни Свідоцтва при зміні місцезнаходження (місця проживання) платника податку, що пов'язана із зміною податкового органу. При цьому платник податку на додану вартість зобов'язаний подати до органу державної податкової служби за новим місцезнаходженням (місцем проживання) додаткову реєстраційну заяву з позначкою "Зміна місцезнаходження" у двадцятиденний строк після завершення строку перебування на обліку платника податку в органі державної податкової служби за попереднім місцезнаходженням (місцем проживання).

Приклад 5. Платник "Е" у січні 2000 року був зареєстрований платником ПДВ, про що в ДПІ 1 отримав Свідоцтво 1 з датою його видачі 10.01.2000 р. Після проведення державної реєстрації зміни місцезнаходження Платника "Е" у ДПІ 2 22.02.2006 р. було взято на облік.

Якщо Платник "Е" дотримується двадцятиденного строку після взяття його на облік в ДПІ 2 для подання додаткової реєстраційної заяви з позначкою "Зміна місцезнаходження" до ДПІ 2 та виходячи з встановленого для ДПІ 2 десятиденного строку розгляду такої реєстраційної заяви, дата заміни Свідоцтва не може перевищувати тридцятиденний строк від дати взяття Платника "Е" на облік в ДПІ 2.

Від Платника "Е" 10.03.2006 р. надійшла до ДПІ 2 реєстраційна заява. Останній день строку видачі (направлення поштою) Свідоцтва платнику припадає на 20.03.2006 р. (понеділок). До Реєстру 15.03.2006 р. було внесено відповідний запис про Платника "Е". Таким чином, датою видачі Свідоцтва 2 та датою анулювання Свідоцтва 1 є 15.03.2006 р., а датою податкової реєстрації є 10.01.2000 р. - дата видачі Свідоцтва 1.

Приклад 6. Платник "F" у січні 2000 року був зареєстрований платником ПДВ, про що в ДПІ 1 отримав Свідоцтво 1 з датою його видачі 10.01.2000 р. Після проведення в 2006 році державної реєстрації зміни місцезнаходження Платника "F" термін його перебування на обліку в ДПІ 1 було продовжено до кінця бюджетного року. За бажанням Платника "F" Свідоцтво 1 було замінене на Свідоцтво 2 із зазначенням терміну його дії, який відповідає даті закінчення двадцяти днів, наступних за днем, до якого продовжено термін перебування на обліку Платника "F", - до 20.01.2007 р.

Якщо Платник "F" дотримується двадцятиденного строку після завершення строку його перебування на обліку в ДПІ 1 для подання додаткової реєстраційної заяви з позначкою "Зміна місцезнаходження" до ДПІ 2, то в разі прийняття ДПІ 2 рішення про реєстрацію Платнику "F" видається (направляється поштою) Свідоцтво 3 з датою видачі Свідоцтва 20.01.2007 р. та датою податкової реєстрації 10.01.2000 р. - датою видачі Свідоцтва 1.

До доопрацювання програмного забезпечення датою включення до Реєстру (податкової реєстрації) та датою внесення відповідного запису про платника податку до Реєстру слід вважати дату внесення відповідного запису про платника податку до районного рівня Реєстру. При цьому дата видачі Свідоцтва не може бути меншою ніж дата податкової реєстрації.

Після введення в дію доопрацьованого ПЗ датою включення до Реєстру (податкової реєстрації) та датою внесення відповідного запису про платника податку до Реєстру вважатиметься дата внесення відповідного запису про платника податку до центрального рівня Реєстру.

Про надання роз'яснення

Державна податкова адміністрація України розглянула запит і повідомляє.

Порядок надання податкових соціальних пільг встановлено ст. 6 Закону України від 22.05.2003 р. № 889 "Про податок з доходів фізичних осіб" (далі - Закон) та конкретизовано Постановою Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2003 р. № 2035 "Про затвердження Порядку надання документів та їх складу при застосуванні податкової соціальної пільги" (далі - постанова).

Відповідно до п. 4 постанови пільга починає застосовуватися працедавцем з податкового місяця, у якому платник податку подав працедавцю заяву про її застосування з відповідними документами, і зупиняється з податкового місяця, у якому платник податку подав заяву про відмову від пільги або припинив трудові відносини з таким працедавцем.

Враховуючи зазначене, податкова соціальна пільга, передбачена пп. 6.1.1 п. 6.1 ст. 6 Закону у випадках, зазначених у пп. 6.3.3 Закону, застосовується до сум заробітної плати, нарахованої за кількість відпрацьованих днів у податковому періоді (місяці), у якому фізичну особу прийнято на роботу (згідно із наказом по підприємству), та не застосовується до сум заробітної плати, нарахованої за кількість відпрацьованих днів за період, коли таку фізичну особу звільнено (згідно з наказом по підприємству). Цей порядок надання податкової соціальної пільги застосовується незважаючи на те, що накази на одному й тому ж підприємстві про прийом фізичної особи на роботу та про звільнення з роботи видано у одному податковому періоді (місяці).

Заступник голови

С. Лекарь

КОНСУЛЬТУЮТЬ ФАХІВЦІ ДПА УКРАЇНИ

Чи необхідно бюджетній установі сплачувати комунальний податок та подавати його податковий розрахунок у разі наявності у такої бюджетної установи госпрозрахункового відділення?

Згідно зі ст. 15 Закону «Про систему оподаткування» від 25.06.91 р. № 1251-ХІІ (зі змінами та доповненнями) та ст. 1 Декрету «Про місцеві податки і збори» від 20.05.93 р. № 56-93 (зі змінами та доповненнями) до переліку місцевих податків і зборів віднесено комунальний податок. При цьому комунальний податок є обов'язковим для встановлення сільськими, селищними та міськими радами за наявності об'єктів оподаткування або умов, з якими пов'язане і запровадження цього податку.

Відповідно до ст. 15 Декрету № 56-93 комунальний податок справляється з **юридичних осіб, крім бюджетних установ**, організацій, планово-дотаційних та сільськогосподарських підприємств.

Враховуючи зазначене, бюджетні установи не є платниками комунального податку.

Що стосується подання податкового розрахунку комунального податку, то відповідно до ст. 1 Закону «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» від 21.12.2000 р. № 2181-ІІІ (зі змінами та доповненнями) **податкова декларація, розрахунок – це документ, що подається платником податків до контролюючого органу** у строки, встановлені законодавством, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата податку, збору (обов'язкового платежу).

Оскільки бюджетні установи не є платниками комунального податку, то й подавати податковий розрахунок комунального податку такі установи не повинні.

При цьому звертаємо увагу на те, що Перелік груп власних надходжень бюджетних установ, вимоги щодо їх утворення та напрями використання затверджено постановою КМУ від 17.05.2002 р. № 659 (зі змінами та доповненнями).

Відповідно до п. 2 вищезазначеного Переліку власні надходження бюджетних установ поділяються на дві групи (перша група – плата за послуги, що надаються бюджетними установами; друга група – інші джерела власних надходжень бюджетних установ).

До однієї з підгруп першої групи віднесено надходження бюджетних установ від господарської та/або виробничої діяльності. До цієї підгрупи відносяться кошти, які отримують бюджетні установи від господарсько-виробничої діяльності допоміжних, навчально-допоміжних підприємств, господарств, майстерень, тощо; квартирна плата та плата за гуртожиток; від працевикористання спецконтингенту; відрахування від заробітку або іншого доходу спецконтингенту за харчування, речове майно, комунально-побутові та інші надані йому послуги тощо.

У разі створення для провадження господарської діяльності госпрозрахункових підрозділів, які мають статус юридичної особи, їх доходи та видатки не є власними надходженнями бюджетної установи і не включаються до спеціального фонду бюджету.

Отже, у разі якщо госпрозрахунковий підрозділ має статус юридичної особи, то такий підрозділ є платником комунального податку і повинен подавати податковий розрахунок комунального податку.

*** **

Бюджетну установу зареєстровано платником ПДВ, вона надає платні послуги – як звільнені від ПДВ згідно зі ст. 5 Закону про ПДВ, так і ті, що обкладаються ПДВ за ставкою 20 %. Просимо відповісти на такі запитання:

1. При відображенні в Податковому звіті про використання коштів неприбутковими установами та організаціями суми доходів від надання платних послуг, що обкладаються ПДВ, у рядку 1.3.4 слід зазначати з урахуванням ПДВ чи без ПДВ?

2. Чи виключати із суми витрат, що відображаються в рядку 8.2 Податкового звіту, суми ПДВ, що відносяться до складу податкового кредиту?

Доходи неприбуткових установ та організацій, звільнені від оподаткування згідно з п. 7.11 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», а також їх профінансовані витрати, відображаються в частині І (один) Податкового звіту про використання коштів неприбутковими установами і організаціями.

Одним із видів доходів бюджетних установ та організацій є дохід, одержуваний ними від надання платних послуг, що відображається в рядку 1.3.4 Звіту. При цьому, бюджетні установи, зареєстровані платниками ПДВ, зобов'язані дотримуватись вимог Закону України «Про податок на додану вартість».

Втім, у рядку 1.3.4 Звіту неприбутковій установі слід відображати лише ту частину коштів, що надійшла на її реєстраційний рахунок, яка належить до доходів від надання платних послуг, запланованих кошторисом, і залишається в розпорядженні бюджетної установи. Тобто нарахований ПДВ у Звіті не відображається.

Що стосується другого запитання, то звертаємо увагу на п. 1.13 Інструкції щодо обліку необоротних активів бюджетних установ, відповідно до якого при здійсненні витратків бюджетними установами, що не є платниками ПДВ, а також при здійсненні витрат за рахунок коштів загального фонду кошторису суми ПДВ, сплачені під час придбання товарів, робіт і послуг, відносяться до складу фактичних витрат установи за відповідними кодами економічної класифікації витратків.

У Звіті профінансовані видатки бюджетної установи (у т. ч. ПДВ, сплачений під час придбання товарів, робіт, послуг), здійснені за рахунок коштів загального фонду кошторису, відображаються в рядку 8.1, а у рядку 8.2 відображаються видатки, здійснені за рахунок коштів спеціального фонду кошторису. Суми ПДВ, сплачені при придбанні товарів (послуг) за рахунок коштів спеціального фонду кошторису і віднесені до складу податкового кредиту, не є витратами установи, а тому, не повинні відображатися в рядку 8.2 Звіту.

Чи має зареєструватися як платник ПДВ неприбуткова установа, якщо загальна сума від здійснення операцій з поставки послуг перевищує 300 тис. грн., але при цьому в сумі зазначених операцій здебільшого займає обсяг пільгових операцій?

Перелік осіб, які є платниками ПДВ, визначено п. 2.1 ст. 2 Закону України «Про податок на додану вартість» від 03.04.97 р. № 168/97-ВР (зі змінами та доповненнями).

Зокрема, до них віднесено будь-яку особу, яка:

- здійснює або планує здійснювати господарську діяльність та реєструється за своїм добровільним рішенням як платник цього податку;
- підлягає обов'язковій реєстрації як платник цього податку;
- імпортує товари (супутні послуги) в обсягах, що підлягають обкладанню цим податком згідно з нормами цієї статті.

Обов'язковій реєстрації як платник ПДВ підлягає особа у разі, коли загальна сума від здійснення операцій з поставки товарів (послуг), у тому числі з використанням локальної або глобальної комп'ютерної мережі, що підлягають оподаткуванню згідно з цим Законом, нарахована (сплачена, надана) такій особі або в рахунок зобов'язань третім особам, протягом останніх дванадцяти календарних місяців сукупно перевищує 300 тис. грн. без урахування ПДВ (пп. 2.3.1 п. 2.3 ст. 2 Закону № 168/97-ВР).

Отже, нормами Закону № 168/97-ВР не обмежено в обов'язковій реєстрації як платник ПДВ особу залежно від здійснення саме оподатковуваних операцій.

Тому у разі, якщо обсяг операцій з поставки послуг (як звільнених від оподаткування, так і оподатковуваних), які надає неприбуткова установа, перевищує 300 тис. грн., то вона повинна обов'язково зареєструватися як платник ПДВ.

Як виправити помилку у податковій звітності?

Як і при заповненні будь-якої форми податкової звітності, так і при заповненні Звіту неприбуткова організація може припуститися помилки. Серед найпоширеніших можна назвати помилки, коли доходи, що підлягають оподаткуванню, віднесені до звільнених доходів.

При самостійному виявленні помилки неприбуткова організація може вибрати один із таких варіантів виправлення, керуючися при цьому п. 2 Порядку № 233 і п. 5.1 Закону України «Про порядок

погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» від 21.12.2000 р. № 2181-III:

1) подати уточнюючий розрахунок до помилкового Звіту, поданого раніше (того, в якому виявлено помилки). При цьому уточнюючий розрахунок подається на бланку тієї ж форми, що і Звіт, але з позначкою в полі «Уточнюючий». Уточнені показники відображають в рядку 25 Звіту;

2) подати новий Звіт із виправленими показниками в наступному податковому періоді, в якому виявлено помилки.

І в першому і у другому випадку платник податків, який самостійно виявляє факт заниження податкового зобов'язання минулих податкових періодів, зобов'язаний сплатити суму недоплати податку (рядок 25 Звіту) і штраф у розмірі 5 % від цієї суми (рядок 26 Звіту). У разі якщо неприбуткова організація встигне подати новий Звіт із виправленими показниками до закінчення граничного строку його подання, штрафні санкції не застосовуються.

Організація несвоєчасно перерахувала податок з доходів фізичних осіб. Які штрафні санкції очікують?

Якщо організація правильно нарахувала і утримала податок і лише несвоєчасно його перерахувала до бюджету, то податкові органи при встановленні такого факту під час проведення документальної перевірки мають нарахувати пеню згідно зі ст. 16 Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» від 21.12.2000 р. № 2181-III (зі змінами та доповненнями). При цьому інші штрафні санкції, передбачені ст. 17 цього Закону, до організації не застосовуються.

Крім того, відповідно до ст. 163² Кодексу про адміністративні правопорушення неподання або несвоєчасне подання посадовими особами підприємств, установ та організацій платіжних доручень на перерахування належних до сплати податків та зборів (обов'язкових платежів) тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб у розмірі від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (на сьогодні – від 85 до 170 грн.).

Протокол про встановлення такого адміністративного порушення складається посадовими особами податкової служби під час проведення документальної перевірки організації та передається до суду для прийняття відповідного рішення.

Неприбуткова установа фінансується з бюджету та здає в оренду спортивний зал з погодинною орендною платою. Чи може розраховуватись земельний податок платником, який отримує орендну плату з погодинного розрахунку за здане в тимчасове користування приміщення, в такому самому порядку, як погодинна оренда (розраховується місячна сплата, добова, на основі розміру добової – погодинна)?

Пунктом 3 частини першої ст. 12 Закону України «Про плату за землю» від 03.07.92 р. № 2535-XII (у редакції Закону України від 19.09.96 р. № 378/96-ВР, зі змінами та доповненнями) встановлено, зокрема, що заклади, установи та організації, які повністю утримуються за рахунок бюджету, звільняються від сплати земельного податку.

Водночас останньою частиною ст. 12 цього Закону встановлено, що якщо підприємства, установи та організації, що користуються пільгами щодо сплати земельного податку, мають у підпорядкуванні госпрозрахункові підприємства або здають у тимчасове користування (оренду) земельні ділянки, окремі будівлі або їх частини, податок за земельні ділянки, зайняті цими госпрозрахунковими підприємствами або будівлями (їх частинами), переданими в тимчасове користування, сплачується у встановлених розмірах на загальних підставах.

Отже, якщо відповідна установа надає в оренду приміщення іншому суб'єкту господарювання, то ця установа, як орендодавець, повинна сплачувати земельний податок згідно з вимогами чинного законодавства на загальних підставах, а орендар, відповідно, їй орендну плату за землю.

Виходячи з того, що чинним законодавством України не встановлено поденної або почасової сплати земельного податку, то зазначені суб'єкти господарювання повинні сплачувати земельний податок відповідно до Закону № 2535-ХІІ.

Чи обкладається податком з доходів фізичних осіб вартість путівок, які надаються профспілкою її члену – платнику податку для членів його сім'ї?

Згідно з пп. 4.3.24 п. 4.3 ст. 4 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» від 22.05.2003 р. № 889-IV до складу загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку не включається вартість путівок на відпочинок, оздоровлення та лікування на території України такого платника податку або його дітей віком до 18 років, які надаються йому безоплатно або зі знижкою (у розмірі такої знижки) профспілкою, до якої зараховуються профспілкові внески такого платника податку – члена такої профспілки, створеної за законодавством України, або за рахунок коштів відповідного фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Якщо члену профспілки надається цією профспілкою одна безоплатна (або зі знижкою) путівка на відпочинок, оздоровлення та лікування на території України його та членів його сім'ї (сімейна путівка), на її вартість поширюватимуться положення пп. 4.3.24 п. 4.3 ст. 4 Закону № 889-IV.

У разі надання профспілкою платнику податку, який є членом цієї профспілки, путівок на відпочинок, оздоровлення та лікування на території України для членів його сім'ї (одному з подружжя, дітям, які досягли 18-річного віку), які не є членами цієї профспілки, повна вартість таких путівок (сума знижки їх вартості) обкладається податком з доходів фізичних осіб на загальних підставах.

Детальніше з інформацією щодо оподаткування можна ознайомитися в податковій інспекції за місцем реєстрації підприємства, установи, організації та на веб-сайтах:

ДПА України www.sta.gov.ua

ДПА в Чернігівській області dpa-ch.org.ua